

Telegrafu' este Duminica si Joi, la fiecare doué septamani cu adausu Foisio'ri. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor' a foiei, preafara la s. r. poste cu bani gat' a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditoru'. Pretulu' prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. n. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

(trajelelate pãrti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. óra pre o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intãi'a óra cu 7 cr. siru'iu, pentru a dou'a óra cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetite cu 3 1/2, cr. v. n.

Programa

esamenelor publice pentru anulu scol. 1875/6 la institutul archidiecesanu greco-orientalu pedagogico-teologicu din Sabiu.

In Iunie 1876	Inainte de amédi inceputulu la 8 óre.	Dupa amédi inceputulu la 3 óre.
Joi 17.	Pastoral'a clericu' an. III prof. Ioanu Hanni'a	Pomologu'a cler. si ped. an. II prof. D. Comsi'a.
Vineri 18.	Moral'a cl. an. II prof. Dr. D. P. Barcianu *) Isagogu'a cler. an. I prof. Dr. Puscariu.	Geografu'a cler. si ped. an. I prof. Dr. D. P. Barcianu.
Sambata 19.	Drept can cler. an. II. prof. I. Popescu, Istoria bis. ped. an. II, prof. I. Hanni'a.	Esegetic'a cler. an. II. prof. Dr. Puscariu.
Luni 21.	Istoria bisericesca cl. an. I. prof. Dr. Puscariu.	Computulu cler. an. III si ped. an. II prof. I. Popescu.
Marti 22.	Dogmatic'a si polemic'a cl. an. I. prof. I. Popescu.	Geografu'a cl. an. II si ped. an. II. prof. Dr. D. P. Barcianu.
Mercuri 23.	Catehetic'a cler. an. III. prof. I. Hanni'a.	Computulu cl. an. II, ped. an. I prof. I. Popescu.
Joi 24.	Cantãrile si tipiculu bis. cl. an. III si ped. an. II.	Plantologu'a cler. an. III si ped. an. II prof. D. Comsi'a.
Vineri 25.	Gramatic'a cler. si ped. an. I. prof. Dr. Puscariu.	Gramatic'a, cler. si ped. an. II prof. Dr. Puscariu.
Sambata 26.	Retoric'a cler. an. III prof. Dr. D. P. Barcianu.	Sciintiele natur. cl. an. I si ped. an. I, prof. D. Comsi'a.
Luni 28.	Pedagogu'a cler. an. III. ped. an. II prof. I. Popescu.	
Marti 29.		
Mercuri 30.	Zootechni'a agric. cler. si ped. an. I prof. D. Comsi'a.	Sciintiele natur. cler. si ped. an. II. prof. D. Comsi'a.
Joi 1 Iuliu.	Incheierea anulu scol. cu rugaciunea de multiamita in biserica, si unu cuventu de incheiere in Semin.	

*) Cã substitutu alu dlui prof. I. Candrea, concediatu pentru cautarea sanetãtici.

Legislatiunea in privinta a usurei (cametariei).

(II.) Intre multele proiecte de lege, s'a pusu inaintea dietei si unulu de natura mai putienu politica si mai multu economica, si adeca unu proiectu pentru regularea usurei. —

Proiectulu acest'a s'a indrumatu deocamdata la comisiunea dietala juridica si asiã va veni numai in sesiunea de tòmna la pertractare. Lu primimu inse cu bucuria, cá pe unulu ce are de scopu binele comunu; eliberarea intregi populatiuni de o bóla ce róde si amenintia cu perire intrég'a avere natiunale. —

Cui i póte fi necunoscuta nepastuirea ce o suferu bietii tierani in asta privintia mai — cu séma din partea evreilor? — In tienuturile mai indepartate de orasie, unde sermanulu tieranu mai anevoie póte agonisi banii, strimtoratu de dãri, cauta se alerge si sa se róge de jupanulu Itzig, séu de altu bancheru de pe la sate, cá sa-lu ajute cu bani, sa-si póta mântui boulu din jugu séu tiundr'a din spate de „esecutia.“ Cametele obicinuite la astfelu de ocazioni, cu anevoie suntu mai mici decâtu unu cruceriu pre di, dupa unu florinu = 365% si inca câte-va dile de lucru séu ferdele de bucate, pentru deosebít'a binefacere.

Adese-ori imprumutãndu-se bucate se togmesce de primavér'a pâna in tòmna, pentru o ferdela, doué séu si mai multu. Séu vinderea beuturiloru si a marfuriloru de tóta diu'a pe bucate gat'a séu chiaru pe astep-tare, procura adese-ori camete si castiguri nu insutite ci in miite.

Nu cu multu in mai favorabile pusetiune se afla in asta privintia si locuitorii din apropierea orasieloru. Camatarnicii cei mai onesti de prin orasie, pretindu patru la suta; inse nu pe anu ci pe luna, va se dica 48%. Care detragendu-se din capitalu pe unu anu intregu inainte se iau in fapta in locu dela 100 fl. dela 52 fl. si astfelu se apropie de 100%.

Si tóte camatariile acestea, despoierea celui lipsitu dupa bunu placulu celui mai cu stare, se intempla in cale drépta si legale; fiindu-ca decãndu cu intrarea in vigóre a constitutiunei s'a datu si camatarniciloru mâna libera, prin nimicirea legiloru

de pâna aci restringatóre. Si astfelu adi se adjudica din partea judiciiloru cametele câtu de horrendu stipulate si se esecúeã. Si insotiendu-se cu calamitatea acést'a inca si acee'a ca realitãtã n'au pretiu séu ca din lips'a monetei n'are cine le cumperã: adesea se despóie tieranulu de tóta mosi'a sea in calea esecutiei, pentru o pretensiuene la inceputu bagatela. —

Acestea suntu urmãrile stãrei nóstre triste economice si financiari, care continuãndu-se mai daparte, cauzeã inavutirea enorma a camatarniciloru pe cont'a celoru deveniti in lipsa; producu de o parte aristocratia banésca (plutocratia), pe de alt'a proletariatu!

Reulu ce provine deci din morbulu acest'a alu referintieloru nóstre de dreptu si economice, amenintia intregu poporulu si prin elu chiaru insusi statulu; de aceea e o datoria a puterei de statu, a regimulu cá sa curme reulu prin institutiuni potrivite pâna ce nu a devenitu necurabile.

Astfelu de institutiuni si anume in form'a acést'a cum ni o presinta proiectulu de lege din cestiune, le aflãmu inca in vechime; fãra inse cá ele se fi corespunsu scopulu pentru care s'au fostu adusu. La romani erã regulata camatari'a strictu prin lege, fãra cá se fia fostu in stare institutiunile legali, de a opri gruparea cu tempu a poporulu in patricii si plebe, in plutocrati si proletari. Prin influint'a dreptulu canonicu s'a fostu opritu camatari'a de totu mai concediendu-se numai argintariloru si evreiloru, fãra cá cu tóte acestea, impartirea averei sa se fi potutu efeptu in o proportiune mai favorabile.

Dar' si din tempurile mai nóue avemu esemple destule ca legile prohibitive singure de sine, nu suntu de ajunsu spre a pune stavila cametariei in diversele sele forme. In Franci'a si Engliter'a pre lãnga tóte legile stricte contr'a cametariei, si de-si acolo se afla capitale destule si eftine si se esecutã legile incãtu numai posibilu, cu tóta stricteti'a; in provincii si pre sate floresce totusi sub diverse forme camatari'a, batandu-si asiã dicendu, jocu de destinatiunile legali.

De siguru ca nici la noi, o lege prohibitiva, singura de sine, nu va fi

nici cându in stare, a pune capetu cametariei, fia legea compusa si supraveghiata ori-cum va fi. In zadaru se va fipsã prin lege maximulu cameteloru cu 10 séu 12 la suta si se va estinde destinatiunea acést'a a legi asupr'a tuturoru afaceriloru banesci si de creditu. In zadaru se va denegã ajutorulu judicialu pentru incassarea tuturoru pretensiuniloru, care au trecut prestu mesur'a de camete iertata prin lege. In zadaru in fine se va pune cá pedépsa pentru calcarea destinatiuniloru legali in privint'a cameteloru, perderea capitalulu intregu séu chiaru inca si alta pedépsa pe deasupr'a. Camatarnicii totusi voru aflã forme si moduri destule sub care se ascunda camatari'a neiertata; si omulu lipsitu va indepliní bucurosu tóte formele acestea, pentrucã numai se vina la bani. Si astfelu vomu avé legi destulu de bune; inse camatari'a va infiori cá si pâna aci. —

Nu e deci de ajunsu crearea de legi prohibitive, pentrucã sa se delature camatari'a preste mesura; ci pre lãnga legi se mai receru inca si alte conditiuni care indirecte potu delaturã camatari'a fãra séma in modu mai naturalu. Astfelu de conditiuni suntu intre altele, indeosebi procurarea moduriloru de castigu si institute de creditu create anume, nu pentru castigu, ci pentru ajutorirea celoru lipsiti.

In lips'a astorufeliu de conditiuni legea prohibitiva singura pentru sine nu este decâtu litera mórtã. Cãci de-si s'aru statoru câtulu cameteloru prin lege, intr'o relatiune, câtu de favorabile pentru cel'a ce are lipsa de imprumutu; silí nu se póte nici unu capitalistu, cá sa si dee banii sei cu cametele legali. Si astfelu nevoindu elu a-si elocã banii, sub aceste conditiuni, celu lipsitu remane de totu neajutatu, déca nu are de unde imprumutã, pre lãnga cametele legali; devine deci silítu a stipulã camete nelegali si a indepliní totulu spre ascurarea loru si ocolirea destinatiuniloru legi.

Sperãmu ca regimulu, prelãnga legea pentru regularea camatariiloru va procurã, incãtu cade in indatorirea sea, si celelalte conditiuni ce se receru spre delaturarea sigura a camatariiloru necrestinesci.

Revista politica.

Diet'a Ungariei s'a promulgatu in 20 a l. c. nu prin sine ins'asi, ci printr'unu rescriptu regescu. Impregiurarea acést'a a datu ansa la conjecturi. Unii sustienu ca acést'a este o cautela fatia cu simptomele de nemul-tiamire ce se arata in tiéra cu cursulu negociãriloru intre Ungari'a si Cislaitani'a. Déca diet'a se promulgã pre sine, la cererea a dóuedieci de deputati se pote convocã ori si cându. Acum, fiindu ca promulgatiunea s'a facutu prin rescriptu regescu, iérasi prin rescriptu regescu trebuie convocata. Cautel'a acést'a, dupa cum stau lucrurile póte sa fia inca si pentru altu-ceva buna.

Ministrulu de resbelu bar. Koller si-a datu demissiunea. In loculu demissionatulu s'a denumitu contele Arturu de Bylandt-Rheidt.

La oficiulu de esterne din Vien'a au sositu din Serbi'a sciri fórtu neliniscitóre. Regimulu serbescu se vede ca nu mai póte asteptã. Lucrurile au mersu asiã departe incãtu Serbi'a nu are incatru decãtu se incépa resbelulu.

„S. d. T.“ are o telegrama de alaltaieri, dupa carea la Drin'a, riulu care desparte Serbi'a si Bosni'a, intre corpulu lui Ranco Alimpici si intre turci a avutu locu o lovire. Totu din acea telegrama se vede ca principele Milanu merge Marti la cuarterulu generalu in Ciupri'a.

Dupa cum ne asigura scirile ce sosescu din mai multe pãrti, lucrurile in Serbi'a nu suntu inca de natura a ne dá liniscirea dorita fatia cu escentritãtãle partidei de actiune de acolo. E fapta necontestabila, ca barbatii de statu ai Serbiei nu numai ca nu cugeta la o desarmare, ci din contra completéza inarmãrile penlru resbelu cu celu mai mare zelu, cu tóte ca cassele loru suntu góle. Missiunea speciale a dlui Cristici, care, dupa cum ne semnaléza telegrafulu, e gat'a a plecã la Constantinopole, se pare ca e contradicere, in realitate lucrulu sta asiã, ca acést'a missiune de pace e numai o mascare a preparativeloru de resbelu din urma.

Nu putemu inca crede, ca barbatii de statu ai Serbiei in fatia cu vointi'a esprimata de intréga Europ'a de a se mantiené pacea, voru intreprinde cu pericululu loru unu resbelu desastrosu. Dealtmintrea intre impregiurãrile actuali precautiunea reclama sa fimu gat'a pentru tóte.

Mai linistitóre ni se pare scirea, ca insurgentii au acceptatu armistitiulu fia si tacendu, ceea ce se confirmã prin o scire telegrafica, — déca e adeverata — ca Muktar pasi'a a sositu in Nicsici fãra piedeca. Dealtmintrea aceste sciri suntu dorintie anteciptate.

In Constantinopole se pare ca cu deosebire dela masacrulu ingroditoriu din urma a urmatu o tacere ingrigitóre, care ne face sa ne asteptãmu la sciri nóue surprindietóre.

Din pãrtile de sudu ale Ungariei — scrie „Ellenör“ — amu primitu de mai multe dile diverse inscintiãri, cari ni spunu, ca pe acolo se continua cu celu mai mare fanatismu in unele cetãti colectãrile pentru orzegovineni si pentru serbii ce se pregatescu intr'ascunsu de resbelu. Persónele ce stau in fruntea

miscării mergu cu sfortiarea până la pressioniari și silescu poporatiunea cu toate medilócele posibile mestesiugite la contribui. Nóue ni s'a pusă între-barea, deca guvernulu nostru nu pôte sa puna unu capetu acestoru pressioniari, de vreme ce multi, de spaim'a, terorismului, aducu Turciei sacrificiu cea ce intr'alte impregiurari abia aru face. Apoi chiaru guvernulu monarchiei austro-ungare a enunciatu fatia cu Turci'a neutralitatea, pre care elu o observa atatu fatia cu Turci'a catu si cu Erzegovin'a; cum se pôte dara admite, cá inamicii Turciei sa primé-sca ajutore financiari din Ungari'a? La acést'a s'aru puté usioru respunde, ca guvernulu aru puté usioru procede cându proiectulu de lege penale aru fi lege, pentrucă intrensulu suntu supuse la grele pedepse de libertate astfelu de abusuri contra interesului tieri. Acum inse lucrulu sta asiá, ca contra astorufeliu de rele, cari s'au incubatu abia in tempulu mai nou, legile nóstre vechi nu cuprindu nici o dispositiune, de aceea guvernulu, care in fatia cu asiá numitele nati-onalitati a procedatu cu tota asprimea, dara pe deplinu conformu legiloru, a potutu sa lucre numai atatu de putienu; pentrucă pe calea politiana nu doresce sa intreprinda ce-va, dara de alta parte si amicii libertatii cetatienesci voiescu, cá sa proceda in modulu acést'a. Cu toate aceste noi er-edemu, ca relele descrise se voru puté paralisá séu pe cale sociale séu se voru puté suprime prin guvernulu. Cum? Acést'a o va sci guvernulu mai bine, conformandu-se cu casurile senguratee. Noi ceremu dela densulu mai multa atentiune si o procedere din cele mai energice. Nu lips'a unei legi, ci limiscea tieri sa fia punctulu de vedere cardinalu.

Despre inarmarile de res-belu serbesci si despre Un-gari'a de sudu serie unu corespundinte din Belgradu la „Nemz. Hirl.“ in esentia urmatoarele:

Impacarea principelui cu Miletici a adusu dejá fruptele sale in dóce directiuni. Mai intaiu Miletici agitáza in Ungari'a de sudu, cá serbii un-guresci sa ofera Serbiei unu imprumutu de buna voia cu 8%. O foia comunica inca, ca s'a transmisu ministrului de finacie Vladimiru Iovanovicu din Becicareculu mare dóce milióne florini. Acést'a e esagerare; fapta e numai, ca unu misiunariu specialu in realitate a adusu bani din Ungari'a de sudu si ca pe 1 Augustu s'a pusu in prospectu 3 milióne. Afara de acést'a Miletici dirige in stilu mare recruta-rea pentru Serbi'a. Despre acést'a amu informatiune sigura de 14 zile, dara nu amu voitu sa ve o comunicu, pana cându nu va aduce scirea o foia sudslavica, pentrucă domni din Neoplant'a au frumos'a datina a tagadui pe scurtu pana si cele mai evidente fapte, deca aceste se publica mai intaiu prin foile un-guresci. Dara acum unu organu „nationalu“ a tradatu secretulu si a anunciatu, ca 400 serbi (ba si mai multi) au trecutú cá voluntari fruntariile la Obrenovatiu. In Ungari'a de sudu se continua ne-interruptu recrutările si se dice, ca pana la sfersitulu lunei voru veni la Belgradu 10,000 soldati. Cu oca-siunea acést'a trebuie sa reindigitazu, ca deregatoriile d-vóstre cochetáza sistematecu cu omladin'a. Cele ce se in-templa acum in Semlinu intr'adeveru radica perulu in capu. Acolo e acum Risticu mai puternicu decatu Molli-nary. Mai multu nu dicu. Credu ca nu e de prisosu sa atragu atentiunea ministrului presidentu asupr'a acestei ataceri fórté serióse.

„Post. Ll.“ secundéza pe celelalte foi un-guresci, cari se ocupa cu medi-lócele, prin cari s'aru puté mai bine sugrumá agitatiunea inscenata intre serbii din Ungari'a. Elu se exprima in esentia asiá:

Serbii din Ungari'a de sudu se supunu la contributiune pentru a plati ce a beutu Miletici in conaculu din Belgradu. Bravii nostri vecini suntu in starea critica de a nu poté doná nimicu, nici baremu favorulu principelui loru si deca Milanu s'a demisu a primi pe unu pelerinú ne-spalatu din Neoplant'a, este si ecui-tabilu, ca se ceru parale pentru acést'a. Domnulu Miletici esplotéza pe conatiunali sei silindu-i sa contribue de buna voie la unu imprumutu sfortiatu pe sem'a Serbiei si se tramitia pe nobilii feciori ai omladinei preste granitia la sánt'a lupta, care, dupa versiunea mai nóua, se va incepe punctu la 25. l. c. Nu incape nici o indoiála, ca agitatorii din Ungari'a de sudu desvólta o activitate terori-stica in directiunea marcata si ca prin urmare s'a implinitu ce amu disu in-data dupa reintórcerea lui Miletici din Belgradu. Nu vomu pierde nici unu eventu cu o corespundintia da-tata din Belgradu si tramisa la „A. Allg. Zt.“, care contra articolului „amerintatoriú“ din „Pest. Ll.“ ia sub scutulú seu pe Miletici afirmandu sensu si tare, ca acést'a a calatoritu numai in trebi private la Belgradu, si dandu-ne pe urma liniscirea, ca Serbi'a nu se cugeta — ce marimósitate — se atace integritatea Austro Ungariei. Scopulu calatoriei lui Miletici lu-amu cu-noscutu bine.

Dar' acést'a e unu lucru secundariu. Lucrulu principalu e faptulú, ca agitatiunea in Ungari'a de sudu esista si guvernulu aru trebui sa o sugrume. Intrebarea, ca cu ce medi-lóce, se ventiléza cu multu zelu prin foile un-guresci. Unu chiama politic'a, altii ceru stabilirea unei stári esceptiunali, altii iéra voru se aplice mesuri sociale. Trebuie se marturisimu sinceru ca in acést'a perplesitate relatiu la alegerea medilóceloru pentru sugrumarea unei miscári contra statu-lu vedemu o satira agera asupr'a caracterului administratiunii nóstre. Ce credeti, s'aru fi potutu dá terenu agitatiunii, pradá populatiunea si formá o legiune de voluntari din tenerimea serbésca, deca in loculu oficialiloru municipali alesi aru functiuná organe responsabile de a statului? In vederea celoru ce se petrecu in Ungari'a de sudu nu putémú se nu facemu municipalistiloru imputarea, ca ei au facutu fórté putienu pentru o admini-stratiune convenienta si totulu pentru paralisarea puterei de statu in tempuri critice. Deca in comitatele, in cari prevaléza elementele nemagiare, se punu garantiile ordinei politice in mánile oficialiloru municipali alesi, apoi e usioru de esplicatu, ca fiindu acésté garantii slabe o parte a pressei cere o stare esceptiunale. Nu din lips'a unui codu penalu deriva perple-sitatea, ci din lips'a de oficiali incre-diuti si supusi, cari au si facultatea, si voint'a de a paralisá reulu.

Incátu pentru medilócele prin cari sa se delature agitatiunea, citatulu organu dice: Cu acele medilóce, cari fára stabilirea unei stári esceptiunali ni suntu la dispositiune. Ultima ratio sa o aplicámú numai la casulu de suprema necesitate si cum stau lucrur-ile acum, esesele faptee se potu curmá pe cale administrativa. Trebuie sa se interdica colectiunile de bani, recrutarea de votantari, trecerea acestor'a preste fruntarie in Serbi'a, indrumandu-se comitii supremi a controlá cu tota asprimea esecutarea acéstui interdictu. Ce e dreptu o lege scrisa care sa serve de basa la o ast-feliu de ordinatiune ministeriale nu esista, dara esista legea salubritatii publice, legea resonului de statu, care impune guvernului se lucre cu toate medilócele normale pentru sustinerea ordinei publice. Observarea libertatii constitutiunali e unu postulatú, pe care guvernulu nu trebuie sa-lu ignore, dara de alta parte nu trebuie sa mergemu cu scrupulii constituti-

nali atatu de departe catu sa ne uitámú cu braticle incrucisiate, cum se face abusu de libertate cum se periclitata interesele statului. Nu atatu in mesuri drastice contr'a agitatiunii, ci mai multu in alegerea nime-rita a personalitatiloru cari sa represinte potesta-tea de statu in administratiunea municipale are sa se manifesteze pre-cautiunea guvernului.

Cu oca-siunea schimbării ce se a-stépta in statulu comitiloru supremi, guvernulu va fi cu atentiune la cele ce se petrecu intre serbi si va sci ce sa faca. Vecinii nostri serbi si hand-langerii loru din Ungari'a sa fia convinsi, ca agitatiunea inscenata aici se va resbuná numai asupr'a Serbiei. Noi vomu affá medilóce pentru a impe-decá participarea suditiloru un-gari la espeditiunea aventurósa, dara diri-gentii miscării serbesci voru semti, ca au provocatu interesulu vitalu alu Austro-Ungariei contra loru. Provo-cându-se o solidaritate cu adversarii interni ai statului un-gurescu, se pro-vóca totu-odata tota puterea acestei monarchii contra aspiratiunii serbesci si atunci Ristici si consortii in butulu delirului in care se affá voru sci a-pretiui pe unu astfeliu de adversaru.

Intr'aceea nu ne vomu semti dis-pensati de necesitatea de ataiá comu-nicatiunea suterana intre Neoplant'a si Belgradu.

„Times“, vorbindu de situatiunea actuala, se exprima in acesti termini:

„Silintiele Angliei tindu in acestu momentu a mantinea pacea Europei, facendu sa se recunósca din nou integritatea Turciei, in acestu sensu celu putienu ca nici unu suveranu strainu nu va putea castigá autoritate asupr'a vre-unei'a din provinciile sele. Cându se va admite si pune in practica acestu punctu, cându districtele slave voru fi pacificate conformu cu acestu principiu, atunci vomu putea sperá ca antagonismulu Rusiei si a Angliei va fi tratatu cá o fantoma ce a neliniscitu lumea fára motivu.“

„Allgemeine Zeitung“ crede in posibilitatea unei noue grupári a puteriloru din caus'a divergentiloru dintre Angli'a si Rusi'a. Acestu diaru crede ca Germani'a, in straduintiele sele pentru pace, va trebui sa caute a se aliá cu Franci'a.

Langa Aradu la serbatorile Ro-saliloru.

VI.
Dupa ce in modulu aretatu 'si informéza publiculu cetitoriu despre cele urmate la sinodu — incheia ast-feliu d. Babesiu:

„Ei bine, potu sa dica cetitorii nostri, amu auditu espusetiunea si critic'a, dar' én sa audimú ce óre aru fi de facutu, cá sa se pa-raliseze reulu?“

„Eata ce, dupa a nóstra pri-cepere si convictiune“:

„Coalitiunea a pusu fára temeiu si competintia, simplu ad acta ape-lat'a minoritatiei cátra con-gresu pentru remediarea reului. Dar' apelat'a totu va trebui sa vina chiaru si ex offo inaintea congresului. Consistoriulu deci, prin sine si prin episcopulu trebuie sa se sus-tiená in statu quo ante, pán' la complanarea conflictu-lui pe cale competente legale, in casu de lipsa avendu chiaru a se disólve sinodulu si a se face apelu la alegatori!“

„Nu vomu avé tári'a de sufletu de a acceptá acést'a cale: autonomi'a nóstra va remané struncinata, biseri-c'a compromisá, dieces'a Aradului sparta.“

Vine sfatulu acést'a dela unu barbatu seriósu, dela unu amicu alu bisericiei nóstre si alu diecesei Ara-dului?

Nu!

Sfatulu acést'a este viermele care se incérea sa róda radecinele abia prinse ale tenerei nóstre autono-mii bisericésci, este cutitulu indrep-tatu spre anim'a diecesei Aradului.

Fia-care románu ortodocsu are sacr'a datorintia a calcá pe capulu viermelui, si a smulge cutitulu din mán'a asasinului.

Eu afirmu contrariulu si dicu ca:

De vomu avé nu tári'a ci nebu-ni'a a acceptá calea recomandata de d. Babesiu, autonomi'a nóstra de-vine struncinata, biseric'a compro-misa, constitutiunea ei jucaria in mánile despotiloru, dieces'a Aradului facendu acést'a aru mé-ritá sa fia sparta.

A cugetatu óre d. Babesiu la fu-vestele consecintie ce aru urmá din primirea sfatului ce ni-lu dá?

Nu credu, cáci nici chiaru dupa aceste esperintie nu-lu tienu capabilu de a comite matricidiu.

Indemna pe consistoriulu vechiu si pe episcopulu sa nu recunósca lo-galitatea concluseru sinodului aduse strictu conformu legéi, sa nu se supuna acelor'a, si sa nu le ese-cúteze, ci sa remana in statu quo ante pana va decide congresulu ape-lat'a minoritatiei din sinodu, carea va trebui sa vina chiaru si ex offo inaintea sinodului.

Va se dica asesorii destituiti sa functioneze mai departe pana va fi lumea, cáci mentionat'a apelata in veci nu pôte vedé cá atare fatia congresului.

Lumea inca n'a vedintu cá in-tr'unu corpu legislativu autonomu, minoritatea membriloru acelui corpu sa aiba dreptu a apelá conclusele ma-ioritatiei. Organu care cu subster-nerea din oficiu la congresu a unei astfeliu de fapte necualificavere aru avé placerea a se face de risu pentru gargaunii dlui Babesiu — nu credu sa esiste in biseric'a nóstra.

Minoritatea vre-unei comissi-uni sinodali dá! are dreptu a dá votu separatu fatia de majorita-tea comisiunei, care vine si adeso ori se si primesce in plenu, dar' mai departe nu.

De unde tiene d. Babesiu con-gresulu de fóru apelatoriu peste si-nóde?

Affa d-lui intre agendele congre-sului vre-unu punctu referitoriu la acést'a?

Nu!

Óre ce dicea d. Babesiu de cum-va s. e. minoritatea sinodului electo-ralu apelá alegerea de epis-copu?

Negresitu ca o luá la bataia de jocu si o dechiará de nebuna!

Dar' sa presupunemu, cumca con-sistoriulu celu vechiu remané in statu quo, si functioná si dupa incetarea mandatului: óre judecátile aduse prin acei domni in numele consistoriului, atacate prin recursuri de nulitate s'aru fi incuviintiatu prin consistoriulu metropolitanu?

Nu! Si prin ast'a cauzele pár-tiloru cari cerca dreptate eftina si rapede suferiau intardiare de celu pu-tienu unu anu.

Dar' sa incetámú cu demonstra-rea evidentei absurditati ce contine anomali'a in care amu ajunge urmandu sfatulu dlui Babesiu, si sa o spunemu scurtu, cumca in-demnarea la nesupunere a consistoriului fatia de sinodu, este indemnare la **revolutiune** in bis-erica, o intentiune care nu de multu a combatutú d. Babesiu in archidie-cesa, — si totu d-sea a fostu acél'a care la dechiaratiunea Metropolitulu facuta in sinodulu de estimpu, cumca: „nu va suferi nesuintie re-volutionarie in contra in-tregitatiei bisericiei“ a aplau-datu eschiamandu in fóia sea „Bravo! aci a fostu Metropolitulu la inaltimea chiamarei sale!“

Si ce contine a doua parte a sfatului sau?

Ca „in casu de lipsa“ adica de cumva consistoriul n'aru fi aplecatu se pasiesca pe terenu revolutionariu, Episcopulu se disolve sinodulu si se face apelu la alegatori va se dica se eserie alegori noue.

In statutulu organicu nu este prevediutu unu asemenea casu, deci dupa lege nime, nici episcopulu, nici consistoriulu si nici guvernulu nu este indreptatitu se disolve unu sinodu alesu conformu legii.

Se presupunemu cumca s'aru afia unu episcopu atatu seu de despotu seu de slabu de angeru care sa se incumete a disolve unu sinodu alesu dupa lege pentruca a adusu unu concludu conformu legii, ce aru fi acest'a? Pura lovitura de statu.

E bine! d. Babesiu pentruca majoritatea sinodului nu s'a supusu minoritatii nu se infiora nici de o lovitura de statu. Dar' apoi dlui scie bine cumca lovitura de statu in veci nu se pote justifica, si momentanu seu pe unu periodu ore-care inca numai asiase mai pote in catu-va netedi, decumva apelu la poporu — favoresce despotulu.

En puna-si dlui Babesiu man'a pe anima si respunda, ore tiene elu capace pe poporulu nostru de atata coruptiune morala, ca fiindu chiamatu de nou la urna se incuviintieze disolverea sinodului din unu astfelu de motivu? Si ore dorirearu d-sea ca poporulu, — ca credinciosii nostri — se fia atatu de nepasatori de drepturile se le?

Nici un'a nici alt'a nu o credu. (Va urm.)

Proiectu relativu la practica a resolvere a cestiunei orientului

Diarulu „Noue presa libera“ din Vien'a, in numerulu seu dela 8 Iunie, pune in vederea publiculu proiectulu Rusiei ce porta numirea de mai susu, afirmandu ca i s'aru fi tramisu dela Londra de catra o mana amica initiata in cercunile diplomatice. Lasandu dara responsabilitatea citatului diaru, lu reproducemu si noi ca informatiune. Ecalu:

Pe ruinele imperiului turcescu se infintieza urmatoarele regate:

I. Regatul bulgaru, cuprindendu Bulgari'a, actualulu vilaietu danubianu, Traci'a, cu escluderea tiermiloru Bosforului, Dardanelele, Macedoni'a si o parte din Tesali'a.

II. Regatul albanesu, cuprindendu Albani'a si Epirulu, cu escluderea pasialiculu Prinzrend.

III. Regatul Serbiei, cuprindendu Serbi'a, pasialiculu Prinzred, Bosni'a, Hertiegovin'a si Muntenegrulu impreuna cu Bochi'a di Cattaro.

IV. Regatul romanu in integritatea sea actuala.

V. Regatul grecu, coprindendu Greci'a, partile sudice ale Tesaliei si insulele archipelagice din Europa si Asi'a impreuna cu Candi'a.

Suveranulu regatului bulgaru va fi unu principe din casa domnitore a Rusiei si va forma unu statu de 6 1/2 milioane de locuitori.

Regatul albanesu, constandu dintr'unu milionu si jumetate locuitori, va ave unu suveranu din casa domnitore a Austriei.

Tronulu regatului serbu, competindu de dreptu princepelui Nicolae din Muntenegrulu, va dispune de preste 3 milioane locuitori.

Pe tronulu Romaniei si-alu Greciei se vorumantine suveranii loru de astadi.

Tienutul Traciei esclusu din teritoriulu regatului bulgaru, adica Constantinopolulu, Bosforulu si Dardanele, impreuna cu tiermurile asia-

tice, trecu in posesiunea Rusiei. Astfelu Constantinopolulu va forma centrulu si resiedinti'a federatiunei slaviloru de sudu (?) la care apartienendu si Romani'a impreuna cu Greci'a, sub conditiuni cu totul deosebite, voru fi supuse numai in privinti'a unitatii diplomatice si militare.

Acum ieca in resumatu si istoriculu impreuna cu comentariile facute de diaru vienesu asupra acestui proiectu:

„Autorulu acestui proiectu, fiindu unulu dintre savantii diplomati ai Rusiei, l'a tramisu la Petersburgu inca inainte de a pleca imperatulu Alesandru la Berlinu. In acelasi tempu cancelarul Goriakoff impreuna cu ministrii Miljutin si Walujeff, dupa ce l'au studiatu cu seriositate, l'au comunicatu mai intaiu principelui coronei, care s'a exprimat in urmatoriulu modu:

„In cea ce privesce inlocuirea dominatiunii turcesci cu suverani crestini, suntu d'acordu cu vederile proiectului, inse nu credu in puterea de vietia a unei federatiuni compuse din popore, cari apartienu la diferite rase dusimane, seu in opozitiune unele cu altele.“

Dupa acest'a supunendu-lu si la inalta apreciere a suveranului, acest'a, fara a combate cuprinsulu proiectului s'a informatu numai decatu despre autorulu lui si, adandu ca este generalulu Ignatieff, i-a exprimatu complimentele se se speranti'a, ca lucrarea generalului va fi pusa intr'un'a din dile in executare.

„Se fimu bine intielesi, dice diaru citatu, ca noi, de si nu afirmamu ca ideile desvoltate in documentulu publicatu aru precisu intru tote politica oficiale de astadi a Rusiei, inse remane necontestabile ca lucrarea generalului Ignatieff, complimentatu de imperatulu Alesandru, reversa lumina asupra scopului ce urmasesc Rusi'a in Orientu, cu atatu mai vertosu ca din parte-ne putemu afirma, fara a ne teme de a fi desmintiti, ca chiaru in dilele acestea Rusi'a a impusu la Vien'a unu tratatu relativu la liniile de gravitatie ale Austriei si Rusiei in cestiunea Orientulu, oferindu compensatiuni Austriei pentru tote sacrificiele ce aru face in acesta privinti'a. Ce insemneza aceste linii de gravitatie, credemu a ne o areta in deajunsu lucrarea numita „proiectu despre practica a resolvere a cestiunei orientale.“

Opiniunea preseii otomane asupra infintiarei unei adunari nationale.

Pres'a turcesca a inceputu a distenta ide'a infintiarei unei reprezentatiuni nationale, menita a pune freru puteriloru pana acum nemarginite ale suveranului. Credemu interesantu a aduce la cunoscinti'a cetitoriloru nostri opiniunea celoru mai acreditate din aceste ditare.

„Bassiret“ diaru semi-oficialu, areta intr'unu articulu de fondu ca opiniunile suntu impartite; unii pretindu adunarea nationale, sub cuventu ca singura garantia a drepturiloru poporului, in seclulu nostru de civilizatiune, este o adunare nationala, care singura aru pune capetu neintelegeriloru civile si interveniloru straine; ca altii, din contra, sustienu ca instituirea unei adunari aru fi nimicirea societatiei politice musulmane intr'unu viitoru apropiatu, caci a admite pe crestini pre unu picioru de egalitate perfecta cu musulmanii e a le da mijloculu de a ajunge progresivu la anihilarea cheriatului, legea fundamentala a islamului, prin impunere de legi si de regulamente noue.

„Bassiret“ din parte-i conchide dicendu ca o garantia pentru executarea fidela a legiloru, ca unu controlu severu alu faptelor si cestiuniloru administratiunei suntu lucruri

cari nu se potu dobandi decatu prin concursulu unei reprezentatiuni nationale, dar ca cestiunea cea mai grea este de a sci se determine atributiunile. Elu propune o adunare pe care o numesce Choura-Mille (consiliu nationalu), care se fia compusa de delegati, in numeru de 3 pentru fiecare provincia si de 6 pentru Constantinopolu, alesi pe 3 ani, cu o indemnitate de 3000 lei pe luna, reeligibili numai dupa 3 ani dela espirarea termenului primei loru functionari. — Eata cele 3 puncte asupra carora acestu consiliu nu va fi chiamatu nici odata se otarasca:

1. Asupra legiloru de recrutare militaria, fia de turci, fia de crestini, deca aru avea locu, cari legi n'aru putea sa fia promulgate de catu prin ordonanti imperiale, precum si acelea cari aru contine armurile, cumperarea de navi si de monitiuni de resbelu; va putea celu multu se provoce urmari in contra agentiloru, furnisoriloru si banuiti de infidelitate; 2. Dreptulu de resbelu si de pace apartiene suveranului candu e cestiunea de o putere seu de provincii in revolta; 3. Elu nu va putea in nici unu modu se puie in discutie terminii si dispositiunile din cheriatu (lege religioasa). — Va fi numai autorisatu a exercita unu controlu severu asupra magistraturei si asupra tuturor functionariloru, dela marele viziru pana la simplulu aginte de diplomatie, toti fiindu responsabili de actele lor inaintea lui si va pute sa-i traduca inaintea barei se. Afacerile de finance in generalu, ca imprumuturile, modulu de plata alu cuponelor si de amortisare a datorieloru consolidate seu flotante etc. voru fi de competinti'a sea. Facendu-se abstractiune de cheriatu, elu va pute sa veghieze asupra punerii in executiune a legiloru si regulamentelor existinte, sa le modifice, deca va fi trebuinta, sa reformeze sistemulu de instructiune publica, si in fine tote legile viitore nu voru pute fi promulgate decatu deca au potutu obtiene sanctiunea consiliului nationale.

Va pute se marasca salarele functionariloru si amplotiloru statului.

Va veghia la facerea bugetului, in care nu va fi introdusu nici capitolu, fia de incasari, de cheltueli, deca nu va fi aprobatu de elu.

Va trebu mai cu seama se observe ca nimeni se nu fia inchisu fara a fi judecatu si ca amplotii administratiuniloru se nu fia destituiti fara unu motivu valabile. In casu contrariu, pres'a este indatorata a areta actele arbitrarii si ilegale ale acestoru.

Istikbal (viitorulu), dupa o critica serioasa a regimului sub care a traitu pana acum Turci'a si in care nu crutia nici omemii, nici faptele din acelu tempu, cere convocarea unei adunari compusa de 300 membri alesi de locuitori, dintre cari doue treimi se fia musulmani si o treime crestini. Elu da acestei reprezentatiuni atributiuni aproape identice cu acelea pre care i le acorda „Bassiret“ consiliului seu nationale.

Deschiderea espositiunii dela Filadelfia.

Marele actu ce trebuia sa inaugureze oficialmente concursulu internationalu deschisu la Filadelfia a avutu locu cu splendorea ce reclama circumstantia, cu tota solemnitatea ce cerea caracterulu seu, cu tota animatiunea ce trebuia sa aduca marea publicitate.

O mare parte din calea republicei cuprinsa intru Main Building (palatulu industriei) si Memorial Hall (galeri'a frumoseiloru arte) era destinata pentru inauguratiune. La 10 ore de diminetia, putienu mai imante de inceperea ceremoniei, o multime imensa, cu totul populara, mai multu de o

suta mii persoane, navalea prin pregiuru.

Tempulu era maretiu. Ploea torrentiala din dilele anteriore incetase si unu sore radiosu si proiecta radielu preste somptuosulu edificiu.

In centrulu faciei se se radica estrada destinata pentru presedintele republicei. La drept'a sea se instalara membrii comisiunii. Centenariulu si dupa ei guvernatoriulu Pensilvaniei, generalulu Hawley, corpulu diplomaticu si diverse alte personagie.

Pe aceeași platforma se affa fotoliulu destinatu pentru imperatorulu Brasilei care sosi avendu la bratiu pe socia presintelui Grant.

Mai josu, pe misce bance asiadate in acestu scopu, esposantii tuturor tierelor, si in fatia, spriginite de Main Building, alte banci de unde o orchestra de doue sute musicanti arunca in spatiu ariele nationale a tuturor tierelor din lume.

Abia se instala presedintele statelor-unite, si spatiulu resma de marele marsiu scrisu pentru circumstantia de Richard Wagner; si care fu cu maiestria esecutatu de masa instrumentala dirigiata de Thomas.

Candu orchestra tacu, tacerea se facu astfelu pe catu se pote obtiene din miile de guri emotionate si totu-deun'a gat'a a-si manifestu impresiunile. Atunci episcopulu Simpson, cu o voce ferma, pronuntia o cuvintare despre iubirea crestina, unire si credintia.

Ilustrulu prelatu se adresa lui Ddieu spre a solicta dela glorioasa sea putere de a favorisa cu protectiunea sea tota Americ'a de nordu ca si lucrurile copiloru sei, si a solicta dela imensa sea bunatate de a binecuventa stradiintele omeniloru si a impede ca resbele se divizeze pe fiii loru.

Episcopulu implora asemenea protectiunea divina pentru femei cari tienu unu atatu de mare locu in opera Centenariulu, cum si pentru republica. Elu si termina discursulu implorandu dela puterea ceresca de a da Americiei o misiune de iubire si de fratia care se o face sa fia adorata de tota civilizatiunea crestina.

Indata se esecuta unu imnu de orchestra si coruri, imnu datoritu lui R. Payne, care a adausu multu la marele efectu produsu de cuvintarea ce se ascultase.

Apoi D. Welsh, presedinte alu comisiunei din intru, preda oficialu zidirile espositiunei catra comisiunea Centenariulu, pronuntindu o scurta alocutiune.

Inca odata art'a fermecatoare si civilizatoare a armoniei lua parte la ceremonia print'o bucata a carei cuvinte erau compuse de d. Sydney Lanier, iera music'a de d. Dudley Buck, si cantata de baritonulu Whitney.

Ceremonia continua print'unu discursu a presintelui comisiunii Centenariulu, d. J. B. Hawley, adre satu catra generalulu Grant, discursu in care, tragendu rapide istoriculu espositiunii, fini prin a presentu rezultatele capului puterii.

Acestu din urma a respunsu print'unu discursu, severu la forma, in care a trasu si a reamintitu tote lucrurile indeplinite de o suta de ani de Americ'a si in care a escortatu pe compatriotii sei a persevera pe calea progresului care i face sa aiba astadi stim'a tuturoru strainiloru; a terminatu declarandu deschisa espositiunea universalu.

Era amedi candu generalulu Grant pronuntia aceste din urma cuvinte si, in mijloculu unor aclamatiuni generale, se scobori de pe strada cu imperatorulu Brasilei, ministrii si corpulu diplomaticu spre a visita rapide galeriele palatului industriei. In acelasi momentu pavilionulu nationalu fu ornatu cu tote drapelele puteriloru esposante cari se desfasurara in

sgometulu unei salve de 100 lovituri de tunu ce venira cu vocea loru de bronzu sa-si aduca not'a in concertulu ce cânta activitatea si inteligintia umana.

Amnasiu in Iunie 1876.

Dle redactoru! Sa fiu scusatu, déca pâna acum nu amu comunicatu publicului cetitoriu nimic'a despre crestini nostri gr. or. din comun'a Amnasiu, despre esistintia poporului si in deosebi despre raportulu lui fatia cu biserica.

C'amu pre la inceputulu seclului alu 19-lea, comun'a noastră bisericesca gr. or. constá din vre-o 18—20 familii, si acestea tóte numai din 4 nímuri; cari invapaiati cu dorulu de a avea o biserica, spre ascultarea servitului divin, si-au ziditu o biserica de lemnu care santiendu se si inzestrandu-se cu tóte cele de lipsa, se administrá de preotimea din Saliste, pâna la anulu 1815 cându si-au capetatu preotu stabilu.

Asiá poporulu nostru tare in credintia sea cea intru Christosu, tóte le jertfea pentru dobandirea biserice, precum dice psalmistulu: „rêvn'a casei tale m'a mangaiatu“ si iérasu: „Iubit'amu Dóme podób'a si frumseti'a casei Tale“.

Dar' durere! pe tempulu acel'a vitregu, cându s. maic'a nostra biserica ortodocsa gr. or. erá tolerata, fiindu comun'a nostra locuita de populatiunea germána (sasii), nici locu de biserica nu i s'a concesu, ci unu crestinu ortodocsu din celea 4 nímuri avendu viia in capulu satului, a concesu de s'a pusu biserica in capulu viiei sele intre prunii cari si astadi fiindu fôrte distrusa d'abiá mai esista.

Cá sa nu devinu prea opositoriu trecu preste period'a pâna la anulu 1854, cându amu fostu alesu si sântitu de parochu in acésta comuna bisericesca, care numera 50 familii avendu si unu fondu bisericescu de 9 fl. 6 cr. m. conv.; iéra acum de 10 ani incóce ajungendu poporulu nostru la 64 familii, facendu-si si unu fondu acomodatú stárei sele cei misere; dupa concesiuinea prea Ven. Consistoriu archidiececanu din 11 Septembrie 1875 Nr. 2431. amu pusu inceputulu inca in tómn'a trecuta la fundamentulu unei biserice nóua, care in primavér'a acést'a s'a ridicatu in susu pâna sub co-perisiu impregiuru, facenduse altariulu dimpreuna cu biserica intr'o proportiune la inaltime tóte din materialu solidu.

Dara o comuna bisericesca, precum e de presentu a nostra, care din 4 familii in restempu de unu seclu s'a urcatu la 64 familii, mai cu séma prin alipire, fôrte cu greu pre lángha suportarea tuturor greutátiloru comunali si bisericesci, póte fi in stare fára ajutoriu chiaru a-si edificá o sánta biserica; pre lángha tóte acestea sánt'a maic'a nostra bis. ne invétia, dicendu: „Ajutoriuulu meu dela Domnulu, celu ce a facutu ceriulu si pamentulu“ „Cautandu amu cautatu pre Domnulu si m'a auditu, si din tóte necasurile mele m'a mantuitu.“

Inainte cu 12 ani ne tramite Ddieu in comun'a nostra, pre Ioanu Tom'a cu stimat'a dlui consórta Mari'a din Cacov'a (scaunulu Saliscei) cari in mai multi ani au asistatu la noi la serbarea invierei Domnului inzestrandu biserica cu untu de lemnu, luminári si altele; asemenea facú si la alte serbatori sante dupa datin'a comuna, si asiá fiindu intru tóte cunoscutu cu noi si cu starea nostra cea misera neavendu noi nice unu locu bunu si acomodatú pentru cas'a lui Ddieu, s'a decisu din zelulu seu crestinescu, si in satu in mijloculu

poporului nostru, a cumperatu o curte cu gradina mare si frumósa pentru zidirea unei nóue biserice; prelángha acést'a ni-a platitu si 60,000 caramida 11 buti de varu 10 stangini cubici de pétra cari tóte se urca la sum'a de 720 fl. v. a. iéra materialulu ce a mai fostu de lipsa lu amu cumperatu din fondulu nostru.

Poporulu nostru inse, precum e si in comun'a acést'a, amestecatu cu sasii, e sfasiatu in dóue partide, un'a la unu capu si alt'a la celalaltu capu alu satului si a fostu totu cértá de 50 ani pentru biserica si scóla ca de care parte sa se puna acestea edificii. In fine biserica s'a asiediatu la acestu locu frumosu si desfatatu, iéra scóla s'a stramutatu de ceea parte a poporulu unde suntu si familii mai multe inse positiunea locului e fôrte slaba. Asiá satenii au lucratu in armonia cu totii la zidirea biserice pâna sub co-perisiu.

Insa marinimosulu nostru titoru dimpreuna cu consórta sea Mari'a, cárei luându binecuvéntarea archierésca si intarirea de titorii biserice nóstre gr. or. din Amnasiu prin cetirea deslegárilor archieresci, dela fericitulu si marele Archieppu si Metropolitu Andreiu, suferindu de unu morbu mai indelungatu pe patulu doreriloru, vedindu ca din di in puterile fisice scadu, se intaresce in credintia, si laudandu pre Domnulu dice cu marele profetu Davidu: „Cátu-su de iubite lacasiurile tale, Dóme alu puteriloru, doresce si se sevarsiesce sufletulu meu, spre curtile Domnului, anim'a mea si trupulu meu s'au bucuratu de Ddieulu celu viu; ca pase-rea si-au aflatu sie-si casa si turturéu'a cuibu ei-si, unde-si va pune puii sei, „Altarele tale Dóme alu puteriloru, imperatulu meu si Dumnedieulu meu, fericiti carii locuiescu in cas'a Ta, in vecii veciloru te voru laudá.“ Cuvintele aceste le-a pronuntiatu amintitulu titoru, prin faptele cele stralucite inaintea repausárei, intarindu-le dupa repausare in contielegere cu stimat'a sea consórta, a datu prin lasamentu inca 200 fl. v. a. spre continua-rea zidindei biserice din Amnasiu, cari bani la casu de lipsa se ni sa inmaneze prin stimat'a lui consórta. Asemenea mai multe faceri de bine au facutu pre alocurea precum si in Comun'a sea proprie, lasádu tóte cu Diata cá crestinu adevératu dupa s. canóne bisericesci.

In fine dupa tóte suferintiele, in anulu trecutu 1875 la inceputulu lunei lui Maiu fiindu impartasitu cu sántele taine se apropiá cátra densulu ingerulu vestitoriu, care dupa svatulu celu prea inaltu 'lu chiamá dela cele timpurarie la cele eterne.

Aceste binefaceri cu multiamita publica se aducu la cunoscintia: iéra pentru vecinic'a pomenire, dupa s. scriptura care dice: „rugative unulu pentru altulu cá sa ve mantuitu,“ s'a sevarsitu si in biserica nostra cele patru parastase anuale si dupa vointi'a repausatului, si a stim. sale socie, pâna au fostu in viétia, a doritu cá nou'a zidinda biserica sa se asiedie sub protectoratulu sántului inainte mergatoriului si botezatoriului Ioanu, care in anulu trecutu la punerea petrei fundamentale a biserice dupa tipiculu indatinatu s'a si pusu de chramu; si asiá remanendu dupa mórtea ambiloru binefacatori — din gradin'a biserice cea cu pomi frumosi sadita, in totu anulu unu usufructu considerabilu, sa se faca in perpetuu in 7 dile Ianuariu si in 15 dile Augustu parastasulu pentru binefacatori nostri Ioanu si Mari'a. — Poporulu din comun'a nostra nu va uitá pe acesti binefacatori mari ai sei si le va pastrá cu pietate o amintire eterna pentru fap-

tele loru adevératu crestinesci si demne de imitatu.

Ales. Predovicu
parochu gr. orient.

Varietáti.

* Escelentia Sea Inaltu Présantitulu Archiepiscopu si Metropolitu Mironu Romanulu va celebrá astadi parastasulu pentru Marele Archieppu si Metropolitu repausatu, Andreiu bar. de Siagun'a, in biserica nóstra din Boitia, spre care scópu a plecatu de aici eri dupa média-di.

(†) Dela Naseudu amu primitu eri urmátorea telegrama:

„Demnulu de memoria fratele nostru Vasiliu Buzdugu repausá eri in Rusulu-Borgoului in cas'a parintiesca“.

* Multiamita publica. In 2 Iunie st. n. a. c. s'au tienutu esamenulu de véra cu elevii si elevele dela scóla nostra granitierésca din locu, la care prelángha unu publicu numerosu din locu si giuru, binevoí a participá si pré onor. d. capitanu c. r. in pensiune Constantinu Stezariu, carele impartí o suma insemnata intre cei mai buni elevi. Reverendissimulu d. protop. Ioanu Hamni'a iérasu impartí mai multe carticele cá premiu.

Ambiloru acesti domni li se aduce din partea nostra in numele eleviloru si parintiloru cea mai cordiala multiamita publica.

Jin'a in 19 Iunie n. 1876.

L. Sav'a, D. Lazaru,
paroch. si vic.-pres. inv. dirig. cá secr.
alu efor. scol. efor. scol.

* (Esamenu)* Comun'a gr. or. Sanpetru afiliatu com. Sacelu din protopresbiteratulu alu tractului Hatiegu, dupa pregatirile facute cu mai multi ani inainte, a infintiatu cu inceputulu anului scolasticu 1876 in cas'a dlui Moise Enasiacu (neavendu edificiu scolasticu), o scóla elementara, pentru copiii incepatori de ambe secsele. Deci spre a se puté convinge de rezultatulu acestei intreprinderi, eforia scolara a susu numitei comuni afiliate in siedintia sea din 30 Maiu st. v. a. c. a decisu a se tiené duminica in 13 Iunie st. v. a. c. esamenulu, primiloru elevi in scóla, la care invita pre toti cei ce dorescu si suntu interesati a vedé progresulu eleviloru.

Programulu esaminului cuprinde obiectele cunoscute ce se propunu in scólele nostre poporali confessiunali.

* (Maialu). Maialulu scólei populare confesiunale din comun'a Sanpetru afiliatu Sacelu, care fu amenatu din caus'a tempului ploiosu, s'a tienutu in diu'a de ss. Constantinu si Elen'a, in lunc'a spre média di dela Sanpetru. Tempulu n'a fostu togm'a favorabilu; dara elevii si elevele totusi si-au petrecutu binisioru dimpreuna cu parintii, loru cu cantári nationale. In fruntea eleviloru fluturá modestulu stindardu natiunalu, care e uniculu semnu esterioru de natiunalitate nostra aici in centrulu magiari-loru. — Petrecerea a decursu preste totu spre multiamirea comuna.

* Comedia magiara de impacare este intitulata o corespondentia din Transilvania la „Osten“ din Vien'a, in carea tóta caletori'a canonica a Archiepiscopului si Metropolitulu nostru la Brasiovu se cualifica de o incercare nóua de impacare cá in dilele lui Lonyay, si inscenata la comand'a ministrului de interne Col. Tisza. Caracteristicu este in corespondentia distinctiunea ce se face „barbatului de mare influentia“ Georgiu Baritiu, pentru carele corespondentia lu tramite pre metropolitulu anume la Zernesci. — Nu scimu sa ne necajimu asupr'a malitiei unoru ómeni, séu sa compati-

*) Ni-a sositu tardiu.

mimu naivitatea loru, cându credu ca publiculu va fi asiá de naivu sa ia povestile loru de bani buni.

* Comunicatiunea intrupta între Ciucia si Revu, pre lini'a Clusiu—Oradea-mare, este restituta. Espeditiunile de totu feliulu se voru face acum fára amanare. — Caletorii spunu, ca venindu unu trenu pre lini'a acést'a de cátra Oradea mare, la Vece, s'a ruptu unu podu in momentulu dupa ce a trecutu trenulu preste densulu. Vagónele din urma s'au clatinatu in urm'a caderei podului asiá de tare incátu doi conductori au cadiutu dela locurile loru, fára de ali se inntemplá mai departe vre-o alta neno-rocire.

* Drumulu de feru orientalu. „Kr. Ztg.“ spune ca la Brasiovu intardiarea trenurilor este in permanentia. Torentii de apa cari s'au versatu in dilele trecute au nimicitu reparaturile drumulu de feru între Archit'a si Hasfaleu si asiá intreruperea comunicatiunei, respective intardiarea trenurilor, va mai durá inca. Directorulu generalu Botlik, ingineri si alti functionari de ai comunicatiunei suntu la fatia locului si intreprindu tóte câte suntu cu putintia pentru ameliorarea stárei celei misere a comunicatiunei. 1000 de lucratori lucra necontentu, dara cu putienu rezultatulu, pentruca lupt'a cu elementele este fôrte dificila.

* O comisiune de fortificatiuni, se dice, ca va inspectiuná in decursulu lunei viitóre obiectele de fortificatiune, cu deosebire passurile din Carpati si va decide cari din tr'ensele sa se fortifice.

* Budapest'a in periculu de inundare. In urm'a ploiloru celoru multe Dunarea crescuse asiá de tare incátu magistratulu s'a vediatu necesitatu a provocá pre locuitorii din pártile espuse apei a-si golí pivnitiele si a parasí locuintiele.

* Esundári. La M. Osiorheiu esitu Murasiulu si a innecatu pártile mai asiediate ale cetátiei. Mai multe case s'au derimatu. — Valea carea curge in apropiarea Aiudului a causatu pagube fôrte insemnate.

* Nenorocire s'a intemplatu cu unu copila si o copila la Saliste cu ocaziunea ploiloru celoru mari. Unulu dintre paraiele cele multe, ce se umfla la momentu in tempuri ploiose, cum au fostu cele din septamanile trecute, a apucatu in undele sele pre copilu si copila si ii a innecatu.

* In diurnalele cele primimu cetimu ca au fostu ploi mari si in Galiti'a si alte tieri austriace, in Ungari'a si in Romani'a.

* Focu din fulgeru s'a escatu intr'unu satu sasescu in apropiarea Reginului si au arsu nóue case dimpreuna cu cladirile economice de lángha densele.

* O fóia locala de aici in Nr. dela 20 Iunie spune, ca Daianu aru fi fostu in Duminec'a premergatoria in teatrulu din locu, iéra dupa teatru si-aru fi petrecutu in restauratiunea dela „Flotte Burschen.“

Burs'a de Vien'a.

Din 12/24 Iunie 1876.

Metalicele 5%	66 —
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	69 60
Imprumutulu de statu din 1860	109 50
Actiuni de banca	840 —
Actiuni de creditu	142 80
London	121 85
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	74 25
„ „ „ Temisiorene	73 —
„ „ „ Ardelenesci	73 75
„ „ „ Croato-slavone	84 50
Argintu	101 80
Galbinu	5 83
Napoleonu d'auru (poli)	9 70
Valut'a nóua imperiale germána	59 65